

КНИТЪАНИН

Садржај:

Увод.....	1
О Војводи Стевану Книћанину.....	2
1. <u>Демографија села</u>	3
Табеларни приказ промене броја становника.....	4
Табеларни приказ промене броја становника.....	5
2. <u>Пољопривреда села</u>	6
Пољопривреда села.....	7
3. <u>Инфраструктура села</u>	8
4. <u>Економија</u>	9
5. <u>Социо-култура</u>	9
- Удружења жена Книћанина.....	10
- Удружење пензионера.....	10
- Удружење српско – немачког пријатељства и очување немачких спомен обележја.....	10
- Удружење спортских риболоваца „Тиски цвет“.....	11
- ДВД – добровољно ватрогасно друштво.....	11
- Ловачко друштво Книћанин.....	12
- Фудбалски клуб „Потисје“.....	12
- Културно Уметничко Друштво – КУД „Слобода“ Книћанин.....	13
- О школи.....	14
6. <u>Манифестације у селу</u>	15
7. <u>Планови инвестиција у селу</u>	15

Книћанин (мађ. *Rezsőháza* нем. *Rudolfsgnad*) је насеље града Зрењанина у Средњобанатском округу.

Село је добило име по војводи Стевану Книћанину који је био вођа српских добровољаца током револуције у Српској Војводини 1848/1849.године.

Пре Другог светског рата село је имало око 3.000 становника, углавном Немаца.

Насељено место Книћанин основано је 1866.године и основали су га сиромашни Немци из Ечке, Лукићева и Лазарева.

Од мочварног земљишта,мукотрпним радом створили су услове за подизање насеља и обрадивих њива.

Развојем и унапређењем пољопривредне производње, долази и до изградње пристаништа на Тисикоји је омогућавао превоз робе ка Београду. Становништво је било чисто немачке популације до завршетка Другог светског рата.

После рата, у периоду од 1945.-1948.Книћанин је био сабирни цивилни логор за подунавске Швабе са територије Баната. Кроз тај логор прошло је око 60.000 подунавских Шваба од којих је око 12.000 умрло услед болести, хладноће и глади.

Од 1953. долази до интензивног насељавања грађана са подручја југа Србије и централне Босне.

Данас у Книћанину борави 1747 становника.

У непосредној близини налазе се три велика града: Зрењанин (30км), Нови Сад (45км), Београд (50км).

Село Книћанин налази се на ушћу Бегеја у Тису и Тисе у Дунав.

Површина села износи 49,3 km²

О Војводи Стевану Книћанину

Надимак је стекао по родном месту крај Крагујевца. За време владавине Милоша Обреновића, од 1835. године Книћанин је био начелник јасеничког среза, а од 1839. године начелник смедеревског округа. Пошто је подржао уставобранитеље, био је прогнан из Србије у периоду 1840 — 1841. Од августа 1848. године Стеван Книћанин је командант српских добровољаца у Војводству Србији. Истакао се у биткама код Панчева и Вршца. По повратку у Србију маја 1849. године, добио је титулу војводе од кнеза Александра Карађорђевића. До тада је титулу војводе у Србији имао само Тома Вучић Перишић. Био је витез крста Марије Терезије, највећег аустријског војничког ордена.

Доживео је мождани удар 1854. године и од последица тога је преминуо 1855. године. Био је уважен на аустријском двору, од цара Франца Јозефа I је добио на поклон 2000 дуката када је пред смрт полазио у Мехадију на лечење. Његов погреб је био догађај какав до тада није виђен у Београду и о томе се дуго причало. Био је присутан кнез Александар сакнегињомПерсидом, митрополит београдски Петар са многим свештеницима, чиновништво, војска, школе, цео Београд и доста света из Војводине. По наређењу цара Франца Јозефа I присуствовала је депутација од осамдесет официра из свих пукова у Војводини.

1. Демографија села

У насељу Книћанин живи 1.747 становника. Укупно има 580 домаћинстава. Просечна старост становништва износи 39,2 година (38,4 код мушкараца и 39,9 код жена). У насељу има 580 домаћинстава, а просечан број чланова по домаћинству је 3,03. Главни проблем села је одлазак младих у град због школовања и тражење посла, а у селу остаје претежно старо становништво. У поређењу пописа између 2002. и 2012. године, број становника се смањио за 357 што је веома забрињавајући број на основу укупног броја становништва који тренутно живе у селу.

Становништво села је 98% српске националности, а 2% становништва чине националне мањине.

Главни проблем села је одлазак младих у град због школовања и тражење посла, а у селу остаје претежно старо становништво. У поређењу пописа између 2002. и 2012. године, број становника се смањио за 357 становника што је веома забрињавајући број на основу броја укупног становништва који тренутно живе у селу.

Становништво села је 98% српске националности, а 2% становништва чине националне мањине.

Становништво према полу и старости (2002.)		
	М	Ж
?	1	4
80+	8	8
75-79	12	24
70-74	43	64
65-69	65	73
60-64	64	80
55-59	50	61
50-54	81	60
45-49	79	72
40-44	80	64
35-39	83	76
30-34	77	61
25-29	68	62
20-24	58	62
15-19	83	73
10-14	70	67
5-9	54	61
0-4	40	46
просек	38.4	39.9

Домаћинства по броју чланова по попису од 2002.										
Број чланова:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Број домаћинстава:	121	179	107	149	69	35	6	4	1	-

Становништво старо 15 и више година према брачном стању и полу

Пол	Укупно	Неожењен/ Неудата	Ожењен/ Удата	Удовац/ Удовица	Разведен/ Разведена	Непознато
Мушки	852	263	529	44	16	-
Женски	844	158	533	140	13	-

Број домаћинстава по пописима од 1948-2002.

Година пописа: 1948. 1953. 1961. 1971. 1981. 1991. 2002.

Број домаћинстава: 1987 492 488 546 615 718 671

Становништво према делатности коју обављају

Пол	Укупно	Пољопривреда, лов и шумарство	Рибарство	Вађење руде и камена	Прерађивачка индустрија	Производња и снабдевање...	Грађевинарство	Трговина	Хотели и ресторани	Саобраћај, складиштење и везе
Мушки	461	140	1	1	75	2	104	8	-	80
Женски	154	74	-	-	24	-	3	24	4	2
Оба	615	214	1	1	99	2	107	32	4	82
Пол	Финансијско посредовање	Некретнине	Државна управа и одбрана	Образовање	Здравствени и социјални рад	Остале услугне активности	Приватна домаћинства	Екстериторијалне организације и тела	Непознато	
Мушки	-	2	28	3	5	2	-	-	10	
Женски	-	-	3	12	7	1	-	-	-	
Оба	-	2	31	15	12	3	-	-	10	

2. Пољопривреда села

У Книћанину је најзаступљенија пољопривредна делатност од које и највише зависи егзистенција мештана. Укупна површина земљишта је 4100 хектара, од којих 2500 хектара спада у државно власништво. Људи обрађују земљиште због задовољавања сопствених потреба, али постоје и крупни произвођачи који задовољавају потребе шире масе. Ти произвођачи јесу повртари са 60 ари обрадивог земљишта под пластеницима, воћари (3 хектара садница кајсије) и сточари – фарма „Цветковић“. Ова фарма броји укупно 50 крава. У селу постоје још и два пољопривредна газдинства која се баве узгојем оваца, једно газдинство броји око 100 оваца, док је друго пољопривредно газдинство знатно мање и броји свега 20 оваца. Такође постоји и једно газдинство које се бави узгојем коза и броји око 100 коза. Постоји приватна земљорадничка задруга „Миловац“, која се бави откупом млека и продајом сточне хране. Друга земљорадничка задруга је ДОО „Јанковић“ која се бави уговарањем и откупом пољопривредних производа. Ветеринарска станица у селу не постоји.

У селу укупно има 580 домаћинстава, а од тога 186 регистрованих пољопривредних газдинстава, која својом механизацијом обрађују земљиште. Најчешће се баве ратарством. Према културама које узгајају можемо их сврстати у 4 битне групе: 40% чини земљиште на којем се узгаја кукуруз, 30% пшеница, 25% сунцокрет, а свега 5% крмно биље које становници користе за исхрану стоке.

У атару је урађен дренажни систем каналске мреже који служи само за одводњавање, а не и за наводњавање, што је основни проблем за време летњих суша. Дужина атарских путева износи 174 км, од земљане подлоге са урођеним отреситима према асфалтном путу.

3. Инфраструктура села

Насељено место Книћанин налази се на тремеђи трију река (Бегеј, Тиса, Дунав), а и у близини три велика града (Зрењанин, Нови Сад, Београд). Са свим овим местима повезано је асфалтним путем. Ма реци Тиси налази се мост који Книћанин повезује са варошицом Тител. Овај мост је спона између Баната и Бачке.

Дужина асфалтираног пута у селу је око 12 км, постоји и једна улица у дужини од око 2,5 км која није асфалтирана.

Водоводна мрежа је урађена 1983 године и износи 24 км, половина мреже је изграђена од азбестних цеви, а на изворишту постоје четири бунара укупног капацитета од 25 литара у секунди.

Улична расвета се састоји од 470 сијаличних места- сваки електро стуб је и сијалично место. У току је реконструкција електро мреже.

Дигитална телефонска централа монтирана је 1992. године ,а проширена 1996. Тренутно има 642 телефонска прикључка.

Канализација у селу није урађена, постоји планска документација, али због недостатка средстава пројекат није реализован. У селу постоји проблем подземних вода јер се налази испод нивоа реке Тисе.

У центру села налази се јавна чесма која је урађена 2010. године и са које се становништво села снабдева исправном пијаћом водом.

У насељеном месту Книћанин постоје два урађена месна гробља.

4. Економија

У селу постоје две мање грађевинске фирме које запошљавају око 20 радника. Тренутно има око 130 запослених који раде у оближње градове. Економија села је неразвијена.

5. Социо-култура

Социо-култура у селу је веома развијена преко разних удружења, организација и установа које се налазе у селу.

У селу постоје следећа удружења:

1. Удружења жена Книћанина
2. Удружење пензионера
3. Удружење српско – немачког пријатељства и очување немачких спомен обележја
4. Удружење спортских риболоваца „Тиски цвет“
5. ДВД (добровољно ватрогасно друштво)
6. Ловачко друштво Книћанин
7. Фудбалски клуб „Потисје“
8. Културно Уметничко Друштво – КУД „Слобода“ Книћанин

Удружења жена Книћанина – основано је 2000. године и тада је бројило 50 чланова. Данас броји 25 регистрованих чланова. Финансијска средства прикупљају од такмичења и од дружења са другим друштвима, као и од средстава Месне Заједнице Книћанин. Удружење учествује на разним такмичењима: у Кикинди, Врњачкој Бањи, на Данима пива – Банатске вредне руке, учествовало је у многим хуманитарним активностима. У плану је организовање манифестације у селу – прављење јела, слаткиша – уколико прикупе довољно средстава. Потешкоће јесу недовољна финансијска средства и све мања заинтересованост људи.

Удружење пензионера – основано је 1960. Састоји се од пензионера и инвалида пензионера. Број чланова оба удружења је око 350. Ово удружење поседује просторије у Дому Културе – Дом пензионера које користе за састанке, спортске активности (шах, играње карата).

Удружење српско – немачког пријатељства и очување немачких спомен обележја – основано је 2001. године, а активност је почела 1997. Укупно има 12 чланова. У периоду од 1945. – 1948. насељено место Книћанин је био сабирни цивилни логор за грађане немачке националности са подручја Баната. Од болести, глади и хладноће умрло је око 12000 грађана. У селу постоје две масовне гробнице, једна на месном гробљу где почива око 3000 Немаца – жене и деце, а друга се налази на потезу „Телечка“ ван насељеног места где почива 9000 Немаца. Сваке године се одржава помен недужно настрадалим цивилима немачке националности на коме присуствују преживели логораши и чланови њихових породица који допућују из читавог света (Бразил, Аргентина, САД, Канада, Аустралија..). Обе масовне гробнице су уређене и претворене у спомен обележја. Друштво се финансира од братског друштва VGR Kirhaemteck и од Општине града Зрењанина. Потешкоће су недовољна средства за одржавање помен обележја која се простиру на површини од 3 хектара, незаинтересованост потомака настрадалих Немаца за посету масовних гробница. 2001. године је забележена посета од 600 људи на помену, а 2013. само 50.

Удружење спортских риболоваца „Тиски цвет“ – основано је 2010. године и броји око 68 чланова. Финансијска средства прикупљају од продаје риболовачких дозвола, чланарина и дотација Месне Заједнице

Книћанин. Проблеми јесу немогућност одржавања спортских манифестација, такмичења и рад са подмлатком, као и уређење риболовачких места. Најзаступљеније рибе су шаран, сом, смуђ, деверике и бабушке.

ДВД – добровољно ватрогасно друштво настало је 1880. године после Другог светског рата. После рата, 1948. ДВД је поново основан и у почетку је бројао 20 чланова. Данас има 80 регистрованих чланова који на располагању имају једну ватрогасну јединицу. Ово друштво финансира се од средстава Месне Заједнице Книћанин, градског ватрогасног савеза локалне самоуправе у виду нафте, црева и оправке возила. Сваке године учествују на Општинском такмичењу. Ово је добровољни рад, а чланови су ентузијалисти. Потешкоће су углавном везане за финансијска средства која су неопходна за поправку ватрогасног возила и набавку опреме.

Ловачко друштво Книћанин – основано је 1954. године и бројало је 63 чланова, сада их има укупно 16 чланова. Површина ловишта у Книћанину износи 4100 хектара и 900 хектара шуме, пашњака и ливаде. Најзаступљеније животиње у ловишту су фазан, дивља свиња, зец, дивља патка. Ово ловачко друштво сарађује са осталим друштвима у Општини Зрењанин (21 друштво) и укупно броји 1100 ловаца. Сваке године у децембру одржава се хајка на дивљу свињу где се окупљају ловци из разних крајева Србије. Основни проблем ловачког друштва је набавка хране за дивљач као и запошљавање радника за контролисање ловокрадица.

Фудбалски клуб „Потисје“ – основан је 1963. године, број чланова је 62. Такмичарске категорије су пионери (36 чланова) и сениори (26 чланова). Сениорску категорију играча тренирају 2 тренера, а пионирску категорију 3 тренера, рад тренера је добровољан. Финансијска средства добијају од Фудбалског Савеза града Зрењанина, дотације Месне Заједнице Книћанин и продаје улазница. Проблеми јесу недовољна стручност тренера (непоседовање дипломе школе за тренере), недовољна средства за функционисање и такмичење, одржавање и набавку опреме, одржавање просторија и терена за игру.

Културно Уметничко Друштво – КУД „Слобода“ Книћанин – постојање датира из периода од 1963. до 1988. када се звало Културно-просветно Друштво – КПД. Од 1999. године основано је Културно Уметничко Друштво „Слобода“ Книћанин. У почетку је било 53 регистрованих чланова, док данас има преко 80. Друштво се финансира од донације привредника и од средстава добијених на конкурсима – Општина. Проблематика је финансијске природе. Недовољно средстава за набавку ношње, путовања, опрему за музику – оркестар. Решење: одвајање већих средстава за културу, да се више пажње усмери на сеоску културу друштва и подстицање млађих чланова.

Поред ових удружења за социо-културу стновништво највише је задужена Основна школа. Школа се налази у згради која датира од 1875. године, доградња је извршена 1895 год., када поприма садашњи изглед, наравно уз стално уређење ентеријера.

С обзиром да у месту не постоје друге културне установе, обавеза и одговорност школе је велика у пружању понуде и организовању ваннаставних активности.

Наставу похађа 140 ученика од првог до осмог разреда, распоређених у осам одељења.

При школи имамо и предшколску установу коју похађа једна група 9 деце предшколског узраста деце (5,5 – 6,5 година). Настава се изводи на матерњем , српском језику.

У школи је запослено 29 радника, од тога у редовној настави 21 наставника, директор, педагог, секретар, административни радник, домар- ложач, радник у кухињи и два радника на одржавању чистоће. Настава се изводи у једној смени.

Настава у нашој школи се изводи у осам учионица, једна учионица је преуређена за извођење наставе физичког васпитања што нам говори о неадекватном простору и великом недостатку сале за физичко васпитање. (Главни проблем школе)

У центру села налази се и Дом културе са опремљеним просторијама за разне прославе, манифестације и дружења. У Дому културе се налазе једна сала у којој је бина и која служи за одржавање приредби, као и за издавање приликом неке прославе. Друга сала је уређена у ловачком стилу и на услузи је ловцима. У другом делу дома налазе се просторије намењене за пензионере и актив жена. Недалеко од дома, налази се пошта, Месна Заједница, Месна канцларија, амбуланта, зубна ординација и апотека која је изграђена 2012. године.

6. Манифестације у селу

У оквиру сеоске славе“Духови“ која се традиционално организује сваке године,у трајању од три дана организује се многобројне манифестације:

- кување рибље чорбе у парку села
- гађање глинених голубова
- турнир у малом фудбалу
- турнир у кошарци
- културно-уметнички програм
- изложба радова актив жена
- резање славског колача и полагање венца...

7. Планови инвестиција у селу

- Изградња Православног храма
- Изградња канализације
- Реконструкција фудбалског игралишта
- Изградња фкултурне сале
- Реконструкција школског дворишта
- Уређење купалишта на Тиси...